

22.8.2025

VK/25880/2025

Valtiokonttorin lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sakan täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Oikeusministeriön lausuntopyyntö VN/5448/2025

Oikeusministeriö on pyytänyt Valtiokonttorilta lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sakan täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta. Ehdotetuilla muutoksilla täsmennettäisiin viranomaisten välisiä ilmoitusvelvollisuuksia sekä muun muassa niitä tietoja, joita viranomaisten tulee antaa Oikeusrekisterikeskukselle seuraamusten täytäntöönpanemiseksi.

Asetuksen soveltamisalaan kuuluvat asiaryhmät

Sakan täytäntöönpanosta annettuun lakiin (672/2002) lailla 416/2025 tehdyt muutokset tarkoittavat, että vuoden 2026 alusta lukien Oikeusrekisterikeskus on toimivaltainen viranomainen huolehtimaan muun muassa valtiolle tuomittujen rikosperusteisten vahingonkorvausten ja Valtiokonttorille oikeudenkäynnin osapuolena tuomittujen oikeudenkäyntikulujen perimisestä. Tällaisia Oikeusrekisterikeskukselle siirtyviä perintätapauksia Valtiokonttorilla on vuosittain yhteensä noin sata.

Oikeusrekisterikeskus huolehtii myös rikosvahinkolain (1204/2005) nojalla rikoksen uhrille maksettujen korvausten perimisestä rikokseen syyllistyneeltä. Edellä mainitun lainmuutoksen myötä Oikeusrekisterikeskus huolehtii myös valtion maksaman korvauksen perimisestä vahingonkärsijältä tilanteessa, jossa hänelle on maksettu korvausta aiheettomasti. Rikosvahinkolakiin perustuvia perintäasioita on vuosittain yhteensä noin 5000.

Voimassa olevan sakan täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen (789/2002) 4 §:n mukaan Valtiokonttorin on lähetettävä Oikeusrekisterikeskukselle rikosvahinkolain mukaisen valtion takautumissaamisen perimistä varten päätös korvauksen maksamisesta, kun kaksi kuukautta on kulunut päätökseen liittyvän valitusajan päättymisestä. Toistuvina suorituksina maksettavasta korvauksesta Valtiokonttorin on lisäksi toimitettava Oikeusrekisterikeskukselle kuuden kuukauden välein laskelma sinä aikana maksamistaan suorituksista.

Tällä hetkellä perintään siirtyvät rikosvahinkopäätökset toimitetaan Oikeusrekisterikeskuksen saataville yhteiseen Sharepoint-työtilaan. Ratkaisu on kehitetty yhdessä Oikeusrekisterikeskuksen kanssa korvaamaan aiemmin käytössä olleet postilähetykset. Valtiokonttorin antamaan



22.8.2025

VK/25880/2025

rikosvahinkopäätökseen ei kirjata tietoa korvausten perusteena olevan tuomion tai Valtiokonttorin päätöksen lainvoimaisuudesta. Rikosvahinkopäätöksestä ei myöskään ilmene nimen ja syntymäajan lisäksi muita takaisinperinnän kohteena olevan henkilön tunnistetietoja.

Asetukseen ehdotetut muutokset

Sakon täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että jatkossa muiden kuin oikeushallinnon viranomaisten olisi toimitettava täytäntöönpanoilmoitus Oikeusrekisterikeskukselle teknisen rajapinnan välityksellä tai muulla tavoin sähköisesti. Perustelumui-
stion mukaan Oikeusrekisterikeskus voisi määritellä sähköisen ilmoittamisen tavat ja paperipostilla tapahtuvasta ilmoittamisesta luovuttaisiin kokonaan. Vaihtoehtoisina ilmoittamistapoina perustelumui-
stiossa tuodaan esiin tekninen rajapinta, myöhemmin kehitettävä sähköinen ilmoitusportaali ja ennen ilmoitusportaalin valmistumista sähköposti.

Asetusluonnoksen 2 §:ssä säädettäisiin täytäntöönpanoilmoituksen sisällöstä. Säännöksen mukaan Oikeusrekisterikeskukselle olisi ilmoitettava muun muassa tiedot ratkaisun lainvoimaisuudesta ja mahdollisesta muutoksenhakutuomioistuimesta (2 §:n 1 momentin 4 kohta) sekä seuraamuksen kohteena olevan henkilön tunnistetieto- ja yhteystiedot henkilötunnus mukaan lukien (2 §:n 1 momentin 7 kohta).

Luonnoksessa ei ole ehdotettu muutoksia asetuksen 4 §:ään.

Tieto ratkaisun lainvoimaisuudesta ja mahdollisesta muutoksenhakutuomioistuimesta

Rikosvahinkolakiin lailla 418/2025 lisätyn rikosvahinkolain 31 b §:n mukaan Valtiokonttorin on ilmoitettava rikosvahinkolain nojalla maksamastaan korvauksesta Oikeusrekisterikeskukselle. Samalla lailla rikosvahinkolakiin lisätyn 31 c §:n mukaan valtion takautumisoikeuteen perustuva saatava on täytäntöönpanokelpoinen, kun Valtiokonttorin korvauspäätös on lainvoimainen tai pantavissa täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio ja tuomio, jolla vahingosta vastuussa oleva on velvoitettu suorittamaan korvausta, on saanut lainvoiman. Niin ikään lailla 418/2025 muutetun rikosvahinkolain 32 §:n 1 momentin mukaan Oikeusrekisterikeskuksen on selvitettävä, onko valtion takautumisoikeuteen perustuva saatava täytäntöönpanokelpoinen. Mainitut muutokset tulevat voimaan 1.1.2026.

Valtiokonttori katsoo, että rikosvahinkolain 32 §:n 1 momentissa säädetty huomioon ottaen asetusluonnoksen 2 §:n 1 momentin 4 kohdan vaatimus ratkaisun lainvoimaisuutta ja mahdollista muutoksenhakutuomioistuinta koskevista tiedoista ei voisi koskea rikosvahinkolain mukaiseen valtion takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpanoa.



22.8.2025

VK/25880/2025

Seuraamuksen kohteena olevan henkilötunnus ja yhteystiedot

Rikosvahinkolain 26 §:n mukaan silloin, kun asiaa on käsitelty oikeudessa, korvauksen hakijan on liitettävä korvaushakemukseen jäljennös korvausasiassa annetusta tuomiosta. Suurin osa vireille tulevista asioista sisältää hakijan asiamiehen toimittaman jäljennöksen tuomioistuimen asiassa antamasta ratkaisusta. Aiemmasta käytännöstä poiketen asianomistajan saamassa päätöskappaleessa ei enää ole rikokseen syyllistyneen henkilötunnusta, mistä syystä Valtiokonttorin on jatkossa rikoksentekijän yksilöimiseksi yhä useammin pyydettävä tietoja asiaa käsitelleeltä tuomioistuimelta.

Rikosvahinkoasioissa käytettävä korvaustietojärjestelmä ei tällä hetkellä mahdollista sellaisen päätöskappaleen tulostamista, joka sisältäisi rikokseen syyllistyneen henkilötunnuksen. Käynnissä olevan tietojärjestelmähankkeen vuoksi ei voida myöskään pitää tarkoituksenmukaisena, että nykyiseen korvaustietojärjestelmään rakennettaisiin tällainen toiminnallisuus. Rikoksentekijän henkilötunnuksen merkitseminen manuaalisesti Oikeusrekisterikeskukselle toimittettavan päätöskappaleen yhteyteen samoin kuin erillisen täytäntöönpanoilmoituksen laatiminen puolestaan lisäisivät huomattavasti Valtiokonttorissa tehtävää henkilötyötä. Valtiokonttorin näkemyksen mukaan ei myöskään olisi tarkoituksenmukaista, että se etsisi Oikeusrekisterikeskuksen käyttöön tietoja, jotka Oikeusrekisterikeskus saa haettua tuomion diaarinumerolla tarkistaessaan, onko valtion takautumisoikeuteen perustuva saatava täytäntöönpanokelpoinen.

Rikosvahinkolain nojalla annetuista ratkaisuksista ilmoittaminen

Asetusluonnoksen perustelumuistiossa todetaan, että asetusmuutoksella ei olisi taloudellisia vaikutuksia. Valtiokonttori huomauttaa, että ehdotetussa 2 §:ssä mainittujen tietojen syöttäminen manuaalisesti Oikeusrekisterikeskukselle sähköpostitse lähetettävään täytäntöönpanoilmoitukseen tai myöhemmin kehitettävään sähköiseen ilmoitusportaaliin lisäisivät kuitenkin merkittävästi Valtiokonttorissa tehtävää henkilötyötä ja siten rikosvahinkoasioiden käsittelyn kustannuksia.

Valtiokonttori esittää, että ehdotettua 2 §:ää ei sovellettaisi rikosvahinkolain mukaiseen valtion takautumisoikeuteen perustuvien saatavien täytäntöönpanoon, vaan rikosvahinkolain nojalla suoritetuista korvauksista ilmoitettaisiin myös jatkossa toimittamalla Oikeusrekisterikeskuksen saataville korvauksen maksamista koskevat päätökset ja laskelmat. Valtiokonttori ehdottaa harkittavaksi, voitaisiinko tämä toteuttaa esimerkiksi perustelumuistioon tai voimassa olevan asetuksen 4 §:ään tehtävillä täsmennyksillä. Samassa yhteydessä olisi mahdollista tarkentaa 4 §:n säännöstä vastamaan päätösten siirrossa nykyisin käytettävää menettelyä.

Kokonaisuudessaan Valtiokonttori pitää kannatettavana sähköiseen tiedon siirtoon siirtymistä myös rikosvahinkokorvausten perinnässä. Valtiokonttori ja



22.8.2025

VK/25880/2025

Oikeusrekisterikeskus ovatkin yhdessä kehittäneet ratkaisun, joka on mahdollistanut paperimuotoisten päätösten lähettämistä luopumisen. Valtiokonttori ja Oikeusrekisterikeskus myös jatkavat niiden välisen rajapintaratkaisun kehittämistä, jotta Oikeusrekisterikeskuksen tarvitsemat tiedot saataisiin siirtymään suoraan Valtiokonttorin korvausjärjestelmästä Oikeusrekisterikeskuksen järjestelmään

Korvausjohtaja

Sanna Esterinen

Lakiasianpäälikkö

Noora Allenius



Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av document
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case

VK/25880/2025

Lausuntopyyntö: Luonnos valtioneuvoston asetukseksi sakon täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Asiakirja / Dokument / Document

VK/25880/2025-2

Valtiokonttorin lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sakon täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Allekirjoitukset / Underskrifter / Signatures

